

Çocuklarımızı İyi Yetiştirelim Derken Yaptığımız Yanlışlar

Çocuğumuzun devamlı kötü ve olumsuz yönleri üzerinde durmak, yaptığı her davranışı eleştirmek, eksik ve yanlış davranışlarını araştırmak.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk; yardım duygusundan uzak, sinirli, duygusal kırıklıkları olan, diğerlerine (özellikle kendisinden küçük ve zayıflara) karşı düşmanca duygulara sahip, insanlarla iyi ilişkiler kuramayan, arkadaş bulmada zorlanan bir birey olabilir. Bunun yerine çocukların olumlu yönleri, başarıları üzerinde durmak daha yararlı olacaktır.

Anne-baba olarak bizler bazen hoşgörü ile boş vermeyi birbirine karıştırabiliyoruz. Çocuğumuzun hareketlerini görmezlikten gelerek dışlamamız söz konusu olabilmektedir.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk fiziksel ve duygusal yalnızlığa itilmektedir. Bu nedenle çocuğun tek amacı dikkat çekmek ve varlığını ispatlamak olacaktır. Aradığı sevgi ve şefkati dışarıdaki ilişkilerde arayacaktır. Çocuğumuza sevgimizi ve ilgimizi belli edelim.

Bizlerin katı, baskıcı ve hoşgörüsüz tutum sergilemesi, çocuğu kendi idealimizde yaşattığımız kalıplara uygun küçük birer yetişkin yapma çabası içinde olmamız. Çocuğumuzun bütün davranışlarını aşırı kontrol altına almak ve her türlü davranışına müdahale edip eleştirmek,

duygu ve düşüncelerine önem ve değer vermemek.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk, kendi istekleri ve ailenin kuralları arasında sıkışıp kalır. Ayrıca kendine güvensiz, sessiz ve çekingen, başkalarının etkisinde kolayca kalabilen, aşağılık duygusu yaşayan, kendi başına karar veremeyen çocuk olarak yetişir. Çocuğumuzun da fikirlerinin, tercihlerinin olduğunu unutmadan davranmamızda fayda vardır.

Anne baba olarak, aynı davranışı kimi zaman normal karşılarken kimi zaman da cezalandırmamız.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk, neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlayamamaktadır. Kendisine ve çevresine güvensiz kişilik geliştirir. Kendisi de tutarsız davranışlar sergilemeye başlar. Bunun yerine çocuğumuza karşı davranışlarımızda tutarlı olmalıyız. Örneğin bugün onaylamadığımız, bizi kızdıran bir davranışa yarın gülüp geçmemeliyiz. Aynı şekilde eşler arasında da tutarlı olmakta ve çocuğa karşı ortak tavır içinde olmakta fayda vardır.

Çocuğa, abartılı sevgi göstermek ve aşırı koruyucu tutumda bulunmak. “Çiçeğin suya ihtiyacı vardır; ama çiçeği çok sularsanız ölür gider.”

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk aşırı bağımlı ve özgüveni zayıf olur. Ayrıca kendisini dünyanın

merkezinde görüp, bencil ve asi davranışlar sergileyebilir. Aile içerisinde her istediği yapılan çocuk, sosyal hayatta her istediğinin gerçekleşmediğini görünce hayal kırıklığına uğrar. Çocuğun elbette bize ihtiyacı var, ama bırakalım kendi yapabileceği şeyleri kendisi yapsın. Sorumluluk almasına fırsat verelim.

Çocuğu başına buyruk yetiştirmek, istediği gibi davranmasına izin vermek ve çocuğun üzerinde gerekli aile denetimini kurmamak.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk devamlı birilerinden hizmet bekler, her istediğinin yapılmasını ister. Bencil ve saygısız, toplum kurallarına uymakta zorluk yaşayan bireyler olurlar. Baskıcı ve zorlayıcı olmadan; çocuk, anne ve baba evde ortak kurallar/kararlar alarak bütün aile üyelerinin bunlara uyması istenebilir.

Çocuğun isteklerini, “Bırak ver de ağlamasın”, “Çocuk üzülmesin” veya “Çocuktur yapar! Siz hiç çocuk olmadınız mı?” diyerek yerine getirmeye çalışmak. Çocukluğumuzda kendi yaşadıklarımızın çocuklarımız tarafından yaşanmasını arzu etmek ve bunun için baskıcı tutum sergilemek.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk boşlukta gibidir. Başka çocukların ve toplumun içine girdiği zaman çekingenlik, ürkeklik gösterebilir. Grup içerisinde etkin rol almakta zorlanır, güvensizlik içinde ve endişeli olabilir. Grubun onayını kazanmak için yasa dışı işler yapabilir. Çocuk en çok aile içerisinde bir şeyleri öğrenir. Hayatta

bazı kuralların, yasakların, sınırların olduğunu önce ailede görmesinde fayda vardır.

Çocuktan her şeyin en iyisini istemek ve yüksek başarı beklentisi içinde olmak. Kendi gerçekleştiremediğimiz şeyleri çocuklarımızın gerçekleştirmesini beklemek.

Bu anlayışla yetiştirilen çocuk aşırı titiz ya da tam tersi dağınık olabilir. Yanlış yapmaktan korkarlar. Özgüvenleri oldukça zayıftır. Hayatta doyumsuz ve mutsuz olurlar. Çocuk her işte en iyisi ve en üstünü olmak ister fakat her işte istediği seviyeyi yakalayamayınca hayal kırıklığına uğrar. Her çocuk ayrı bir bireydir. Onu başka çocuklarla veya kendi küçüklüğümüzle karşılaştırmak ona büyük bir haksızlık olacaktır. Beklenti düzeyimizi çocuğun yapabilecekleri ölçüsünde tutmamızda fayda vardır.

PEKİ NE YAPABİLİRİZ...

- ✓ İlgilerini göz önünde tutarak onun yeteneklerini geliştirecek ortamı çocuk için hazırlamalıyız.
- ✓ Duygularımızı net ve açık olarak ifade etmeliyiz.
- ✓ Aile içinde güven ve şeffaflık içinde olmalıyız.
- ✓ Problemlerle nasıl baş edebileceğimizi birlikte araştırmalıyız.
- ✓ Yol göstermeli, ama alacağı kararlarda serbest bırakmalıyız.

- ✓ Aile içinde şiddet ve duygusal ceza yerine ikna etme düşüncesi hâkimiyetini sağlamalıyız.
- ✓ Sözlerle değil davranışlarla örnek olmalıyız. (Unutmayın en iyi model anne ve babadır.)
- ✓ Çocukları gerçekten dinleyip bunu onlara göstermek gereklidir. Onunla konuşurken başka işlerle meşgul olmamakta fayda vardır
- ✓ Çocuklarla “Ben dili” ile konuşmalıyız. ÖR: “Sen tembelsin, çalışmıyorsun” yerine “Çalışmadığın zaman üzülüyorum” tarzında konuşmalıyız.
- ✓ Olumlu yönleri ve başarıları ön plana çıkarmalıyız.
- ✓ Kardeşleri ve arkadaşlarıyla kıyaslamadan, kendi başarı ve becerileri dahilinde değerlendirmeliyiz. Aldığı sonuçları değil, çalışmasını ve gayretini ödüllendirmeliyiz.
- ✓ Yaşına ve becerilerine uygun sorumluluklar vermeliyiz.
- ✓ Koşulsuz Sevgi: “Başarılı olursan seni severim”, “İstedğim gibi olursan seni severim” gibi ifadelerden kaçınılmalı. Çocukları koşulsuz seversek, onlara hem kendilerini hem de insanları koşulsuz sevmeyi öğretebiliriz.

YUNUS EMRE İLKOKULU REHBERLİK SERVİSİ

Adres: Havaalanı Mh. Güden Sk. No: 1
Esenler/İSTANBUL

Tel: 0212 430 06 11

Web Adresi:

<http://esenleryunusemreio.meb.k12.tr>

**KONU: ÇOCUĞUMA NASIL
DAVRANMALIYIM?**

